

Вашингтон -- Бивши главнокомандујући америчке војске у Европи Бен Хоџис предложио је "нови приступ" решавању косовског питања.

"Нови приступ" подразумева главну улогу САД у преговорима, посвећеност по угледу на Дејтон, па и укључење новог главног преговарача, попут Ричарда Холбрука, рекао је Хоџис.

Хоџис је овај предлог изнео у блогу под насловом "Нови приступ Србији и Косову", и објаснио да то подразумева покретање "снажне и координисане иницијативе", коју би предводиле САД, у сарадњи са ЕУ и НАТО, а са циљем да се осигурају услови да Београд и Приштина дођу до консензуса о коначним односима.

Говорећи о улози Америке, он каже да би она могла да остварити одлучан утицај у региону, уколико се примени свеобухватан стратешки приступ (добро интегрисан са напорима ЕУ и НАТО-а), који отвара политички простор за двојицу лидера, Александра Вучића и Хашима Тачија, штити их од унутрашњих и спољних притисака и нуди наду у могућност постизања веома тешких, али неопходних компромиса. . .

"Али, то ће бити могуће једино ако покажемо исти степен посвећености као приликом вођења преговора о Мировном споразуму у Дејтону, пре ангажовања снага ИФОР-а и

СФОР-а, што је коначно довело до несавршеног, али одрживог мира на Западном Балкану", уверен је он.

За успех у свему томе Западу је, закључује Хоџис, потребан и високи дипломата који би водио „дипломатију посредовања“, попут Ричарда Холбрука.

За успех ове иницијативе је, према његовом мишљењу, потребно испунити три кључна услова, а на прво место ставља неопходност да се председнику Србије Александру Вучићу и председнику привремених институција у Приштини Хашиму Тачију обезбеди довољно простора за преговарање и трагање за компромисом, без наметања ограничења са Запада.

Хоџис посебно упозорава да се Запад мора уздржати од даљег "придиковања" Вучићу и Тачију.

Запад треба, како каже, у временима обновљеног надметања великих сила, да искористи свој позитиван утицај у региону, да брани темељна начела и прихваћене вредности, јер, каже Хоџис, ако настане вакуум, Руси и Кинези ће га искористити, иако прича коју Запад може да понуди садржи боља решења.

"Морамо им пружити наду... Интеграција са западним земљама мора изгледати као достижан циљ са опипљивим економским користима... то ће обојици председника омогућити да потисну оне групе унутар својих редова које не виде никакву корист од интеграције са Западом. Сједињене Државе, НАТО и Европска унија то могу учинити", уверен је Хоџис.

Као други услов, Хоџис говори о томе да треба узети у обзир локална решења и наводи пример договора између Грчке и Северне Македоније.

Признаје да је сукоб Србије и тзв. Косова другачија врста ситуације и да ће можда његово решавање бити теже.

"Али, пружимо председницима Вучићу и Тачију шансу да демонстрирају исту врсту храбрости и државништва, тако што ћемо им дозволити да сами дођу до жељеног решења... они су ти који ће морати да живе са његовим последицама", предлаже он.

Као трећи услов истиче да су председнику Александру Вучићу потребне стратешке опције за Србију - да постане одговоран и стабилизујући фактор у региону, тако што ће доћи до мирољубивог споразума са Косовом, а не опције попут стварања нове Кубе или Венецуеле у југоисточној Европи или сателитске државе која је везана само за Кремљ.

Образлажући зашто је све то тешко, Хоџис наводи да се председник Вучић налази под огромним притиском из земље, као и из Русије.

У том контексту наводи таксе Приштине које су, како сматра, поткопале његову

преговарачку позицију, као и то што га је критиковало свештенство СПЦ а.

Кад је реч о Русији, он наводи да је главни извор утицаја на Србију била њена потреба да осигура подршку Москве у Савету безбедности УН након што је Косово прогласило независност.

"Кремљ је тога, наравно, свестан и нема интереса да се ова ситуација разреши", каже Хоџис и тврди да Москва често заобилази Вучића и врши притисак на њега преко свештенства, маргиналних синдиката активног састава полиције и војске и других фактора који сматрају да ће бити на губитку уколико Србија формално призна независност Косова.

Како наводи Хоџис, и Тачи се суочава са сличним изазовима, јер фрустрације наводе неке политичке групације на Косову да захтевају агресивнији став према Србији или заједницу са Албанијом.

Међутим, како истиче, Вучић и Тачи су у неколико последњих месеци демонстрирали своје "државничке квалитете", покушавајући да пронађу решење за ситуацију која Западу изгледа нерешиво.

"Све то потврђује чињеницу да је обојици лидера неопходна подршка Запада", каже Хоџис.

Он подсећа да самит у Берлину није имао успеха, али истиче да је српска делегација показала зрелост и државничко држање, што, каже он, можда нуди неку наду за предстојећи јулски Париски самит.

Хоџис указује и да би ускоро могле да се укажу прилике да се произведу нови подстицаји за изналажење решења - Европски савет, уз подршку нове ЕК, могао би да обнови наде за чланство Србије и тзв. Косова у ЕУ, уколико се оствари довољан напредак ка испуњавању ЕУ стандарда.

"НАТО би такође могао искористити предстојећи Самит у Лондону да потврди значај мисије КФОР-а. НАТО има подршку у том погледу, будући да су обе војске под вођством официра који разумеју и поштују Запад и схватају да НАТО није претња, већ гарант стабилности", став је Хоџиса.

Хоџис сматра зато да Мисија НАТО на Косову треба да буде сачувана, а такође би требало подстицати ширу сарадњу НАТО-а са оружаним снагама Србије, као и процес ефикасне транзиције формираних оружаних снага Косова.

Он је овај блог написао, како наводи, за Алфен групу, коју је недавно основала група водећих светских стручњака за геополитичка и безбедносна питања.

Група ће се бавити будућношћу трансатлантских односа и безбедности и одбране Европе на проактиван начин.

(Танјуг)